Ч. 32 Второк 11 (23) лютого 1897. Рік VII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостврах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Греция а держави европейскі і події на Креті.

Греция стоїть вже в отвертій війні з Туреччиною і факту сего нїхто не заперечить. Грецке войско на Креті забирає поволеньки ті укріплені позициї, котрі доси держала турецка залога, але не важить ся вступати до тих міст, котрі заняли відділи войскові сполучених держав европейских. Комендант грецкого войска заводить навіть всюди лад на грецкий спосіб і установляє місцеві власти в імени грецкого короля а держави европейскі остаточно не противлять ся тому рішучо, хоч словами протестують. По борбі під Аґія взяло грецке войско дві башти турецкі, турецке войско вернуло до Канеї, а комендант анґлїйских кораблїв коло Крети заявив полковникови Вассосови, що сполучена фльота европейска постановила зачепити Греків, скоро би они хотїли дальше посувати ся. Греки, видко, не роблять собі нїчого з того заявлення, бо з Атин наспіла нинї вість, що знову 700 грецких вояків з артилериєю стануло на Креті коло міста Кісамо, а в Атинах відбула ся вчера велика манїфестация в справі кретийскій, в котрій і король брав участь. Перед величезною товпою людий, що зібрала ся була перед королївскою палатою, виголосив король з балькона бесїду, в котрій сказав, що сповняє лиш волю грецкого народу і подякував за виявлені єму чувства.

Тимчасом Туреччина стоїть безрадна. Хотїла би зброїти ся та немає нї гроший нї зброї, нї кораблїв, нї відповідної для них залоги; хотїла би вести війну, та держави европейскі не допускають, кажуть чекати, потїшають єї, що якось то буде, що обійде ся і без війни. Отже Туреччина лиш протестує і протестує та жалує ся на Грецию перед державами европейскими.

А що-ж на то держави европейскі? Як звістно, загрозили були держави европейскі, що будуть бльокувати Грецию, скоро би она не послухала їх ради і виступила рішучо до війни з Туреччиною. Проєкт бльокади грецких портів вийшов був від Нїмеччини; але й скінчило ся на проєктї. З Анґлії вийшов проєкт, щоби Креті надати автономію, а доки ся справа не буде полагоджена, здержати ся від всяких военних кроків супротив Грециї. На сей проєкт згодила ся також і Італія, а нинїшні телеґрами доносять, що і Франция на него пристала. Отже що стало ся? Чи концерт европейский розбив ся? Де-ж там! не розбив ся; всї грають разом, лиш кождий на свій лад, а бідній Туреччинї від того концерту лиш в ухах гудить, мало що не оглухне. То може й добре для слабого чоловіка на Всходї; менше буде чути як єго будуть різати, ампутувати. З того що гадку бльокади залишено — каже Pester Lloyd — не можна ще нїяк вносити, мов би то межи державами европейскими настало якесь непорозуміне, щоби завелись якісь інтриґи, або щоби поодинокі держави думали виступити з концерту. То значить лиш, що держави европейскі шукають тепер иншого способу, як би можна залагодати справу кретийску. Згадана ґазета припускає навіть, що держави европейскі схотять кожда по куснику взяти собі з острова — отже був би то в мінїятурі поділ Туреччини!

Що з того дальше вийде, годї нинї предвидїти, бо вже і в европейскій Туреччинї заносить ся на війну. Грецкі войска машерують до Тесалїї, а з Льондону, Парижа і Риму наспіли вісти, що ситуация стає чим раз труднїйша. З Берлина дораджують, щоби Туреччина вислала також своє войско до Тесалії, а з Петербурга дають зрозуміти, що там тому не противили би ся. Туреччина не знає тепер сама що робити, а амбасадори дали Портї раду, щоби она сама рішила ся до такої акциї, яка їй буде здавати ся найлїпшою. Роби-ж тепер, що хоч; після нашої приповідки, хоч сядь тай плач!

Вельми характеристичну вість для подій на Креті подає аґентия Гаваса з Атин: Вчера рано настало коло Канеї повисше Галепи стрїлянє з карабінів; позаяк пополудни стрілянє стало ще більше, постановили адмірали европейских фльот бомбардувати табор кретийских повстанців. Зі всїх кораблїв стрілено 40 разів. Нїмецкі кораблї стрїляли мелїнїтом. Позаяк кулї падали на недалекі горби, то єсть здогад, що погибло кількох християн. Коли опісля з кораблїв перестали стрїляти, в таборі повстанців вивішено грецку хоругов. — Що се має значити? Комедиї сеї годї на разї зрозуміти.

---

1)

В замку і в підзамчи.

Оповідане з ческого

БОЖЕНИ НЄМЦОВОЇ.

I.

В замку повно роботи і метушнї. — Ключниця перевітрювала комнати, огородник зносив цьвіти до них; рівнало ся, чистило в замку і на подвірю, щоби паньство найшло всьо в найлїпшім порядку. Дожидали панї на другий день.

„Буде веселїйше“ — тїшила ся двірска служба. — „Дасть Бог, буде більше заробку“ повідали бідні люди і ремісники в підзамчи. — На другий день рано приїхала служба, відтак паньскі вози, на котрих були наложені пакунки і річи. По полудни виїздив на вершок, на якім лежав хороший замок, вигідний подорожний повіз, в котрім сидїла панї Скочдополева із Шпрінґенфельду. Напротив неї задом до коний сидїла єї покоївка мамзель [1]) Сара, на кізли коло візника служниця, панна Клярка, а коло панї лежав єї любимець. Не був то муж, нї брат, нї приятель — то був Жолї, маленький анґлїйский песик, з довгими ушима, з гладонькою як аксаміт шерстию, білої, чорної і гнїдої краски, дуже миле і хороше зьвірятко. То був панї пестїй!

Доки пан Скочдополе був ще паном Скочдополем, а люди не знали о нїм нїчого більше, лише що він богатий, водило ся в хатї всьо инакше, панї не мала пестїя нї покоївки, не було замку, не було тілько служби; пан Скочдополе не їздив на лови, не спрошував гостий і панове не приїздили до них на село, на сьвіжий воздух. Але коли пану Скочдополеви стали плисти гроші, так що він не знав, що з ними робити, нї кілько їх має, не сподобало ся панї то просте назвище Скочдополе — напирала на мужа так довго, аж купив їй придомок „фон Шпрінґенфельд“. То панї дуже подобало ся, звучало то цїлком инакше і від того часу не сьмів їй нїхто назвати давним простим іменем, коли не хотїв стратити єї ласки — „Велика птиця потребує і великого гнїзда“. Титул був, мусїло бути і село. За гроші всьо купить. Купило ся село, купили ся конї, хорти, наймило ся і оплачувало службу, їздило ся до купелїй, давали ся забави і балї. Хто має колач, найде і товариство — найшло ся приятелїв аж надто — особливо тих, що то дивлять ся, де з комина курить ся. Пан із Шпрінґельфельду уходив за щедрого чоловіка, а панину красу, добрий смак, дотеп і Бог знає що ще вихвалювали під небеса. Панї із Шпрінґенфельду не була некороша, але она видавала ся гарнїйша як була, а до того причиняла ся головно єї покоївка, мамзель Сара. Алеж і богато мусїла їй платити на рік та надавати ріжних подарунків, аби єї удержати коло себе; лише тою приманою дістала єї від одної ґрафинї, котра мала славу найелеґантнїйшої дами головного міста — а хоч Сара була у неї лише другою служницею і не добре платною, то все таки говорило ся: „служить у ґрафинї“. Тому то й не хотїла она вступити до служби до нової шляхтянки. Однако гроші змякшили єї горде серце. Мамзель Сара була паниною повірницею і коли сказала: То повинно так бути, так було в нашім замку“ (говорила о своїй бувшій панї), то панї із Шпрінґенфельду велїла зараз так зробити, як Сара сказала, аби всьо було як у ґрафинї. Раз сказала Сара: „Вельможна панї повинні би мати песика. Ми мали у себе (т. є. у ґрафинї) також песика, прислали нам єго з Анґлії — ах мій чудесний Жолї! — не можу на него забути!“ І стала о нїм оповідати, додаючи, що мати такого песика належить до доброго тону. Панї із Шпрінґенфельду гнеть затужила за псом і один добрий приятель, хотячи запопасти ласки богатої жінки, спровадив їй жаданого пестїя і дав за него вісїмдесять дукатів. Гадав, що ті гроші оплатять ся єму і певне не помилив ся, бо тим даром зискав собі панину приязнь. Тож то було радости коли мамзель Сара сказала, що песик краснїйший як тамтой у ґрафинї. Дали єму імя Жолї, як ґрафининому і для єго вигоди і забав установлено порядок, котрого всї мусїли строго придержуватись. Догляд над ним мала мамзель Сара. В спальни мамзель Сари на мягонькій канапцї лежала подушочка мягка, покрита аксамітом, а на нїй лягав Жолї. Рано, коли мамзель Сара снїдала, снїдав і він, каву або сметанку, а по снїданю носила єго Сара до панї, щоби з ним трохи понестила ся. Коли панї одївала ся, віддавано єго під опіку льокая, а відтак як Сара одїла паню, викупала пса, учесала, завинула в тонке

[1]) Мамзель, скорочене француске слово „мадмоазель“, значить „панна“.

Новинки.

Львів дня 22-го лютого 1897.

— Є. Вел. Цісар затвердив вибір Ант. Шадбея, аластителя Богородчина на презеса, і о. Ігн. Тиховича греко-кат. пароха в Бортниках на заступника презеса ради повітової в Товмачи.

— Іменованя. П. Міністер віроісповідань і просьвіти іменував старшого учителя школи народної в Ліську Йос. Хухлю, провізоричним шкільним інспектором окружним для новоутвореного округа шкільного в Стшижові.

— Перенесеня. П. Міністер скарбу переніс радника і директора округа скарбового в Бережанах Вас. Яворского на его власну просьбу до Нового Санча і призначив его на директора тамошного округа скарбового.

— Нові австрийскі банкноти. Міністерство скарбу приймило рисункові взірці для нових нот коронових по 10, 20, 100, 200, 1000, 2000 і 4000 корон. Тепер ще має приймити ті взірці правительство угорске, а потім будуть випущені в обіг ті нові гроші.

— З аепархії львівскої. Речинець до рукополаганя в пресвитери назначений на день 16 го марта с. р. О приняте до дому пресвитерского мають кандидати внести свої прописаними алегатами заосмотрені поданя до митроп. Ординарияту в непереступнім речинци до 9 марта включно на руки дотичних урядів деканальних.

— Ц. к. Дирекция руху зелізниць державних оповіщує, що на шляху Тернопіль-Копичинці і Долина-Вигода розпочав ся застановлений в наслідок сніжних заметий рух поїздів дня 19-го с. м., а на льокальній зелізници Львів-Клепарів-Янів дня 20-го лютого.

— Постанови руского синоду провінцияльного з 1891 року у Львові затверджені сьв. Ап. Престолом римским, вже випечатані в язиках рускім та латиньскім і розіслані до урядів деканальних, а то по однім примірнику в язиці рускім для кождого уряду парохіяльного. Декани мають розіслати до кождої парохії примірник „Постанов“ за побранєм з церковної скарбони 2 зр. і зібрані гроші перешлють без проволоки митроп. Консисториї. Книга „Постанови“ має втягнути ся до інвентаря парохіяльного і переховувати ся в бібліотеці. Кромі розісланих „Постанов“ напечатав ся ще в язиці рускім „Додаток“, котрий також розішле ся для кождого уряду парохіяльного. (Ціна „Додатку“ установить ся пізнійше). Рівночасно з розсилкою „Постанов“ в язиці рускім післано один примірник „Постанов“ з „Додатком“ в язиці латиньскім для кождого уряду деканального. Митроп. Ординарият візвав духовеньство скоро познакомити ся докладно з „Постановами“ синоду, бо на диецезияльнім синоді, котрий має відбути ся в вересни с. р. у Львові, ті „Постанови“ будуть оголошені і від того часу дістануть обовязуючу силу, отже щоби духовеньство могло їх точно виконувати.

— Ревизиї і арештованя. Сими днями відбули ся у Львові ревизиї у кількох москвофілів, редакторів москвофільских ґазет. У одного з них був куферок, власність, як доносять місцеві ґазети, п. Карасова, секретаря консуляту російского. Ревизия та стоїть в звязи з крадежию якихсь тайних паперів і плянів войскових, за що арештовано вже кілька осіб войскових. Слідство в сій справі веде ся.

— Новицият Василиянок в Словиті обнимають оо. Василияни. Іменно призначено вже двох оо. Василиян, одного на ректора, другого на духовника і двох братчиків.

— Нещастна пригода. В пятницю пополудни в цегольни Банку гіпотечного коло Зеленої рогачки у Львові обірвала ся підкопана земля і убила на місци робітника Войтіха Мікося. Убитий полишив вдову. Виною нещастя була власна неосторожність Мікося, котрий мимо заборони наставника підкопував землю.

— Пожар церкви. Дня 17 с. м. погоріла в Дрездні, головнім місті Саксонії, тамошна катедральна церков сьв. Хреста, збудована ще в середних віках, окраса і гордість столичного міста. Огонь вибух на поді церкви і до кількох годин знищив цілу прегарну будову. Знаряди церковні удало ся випратувати. В часі пожару було на церковній вежи коло годинника двох вартівників, які там звичайно держать сторожу в день і в ночи. Коли огонь обхопив вже дах церкви, зійшов один з вартівників сходами в долину, другий же, що вже від 30 літ повнив службу вартівника на тій вежи, певний, що огонь не зробить більшої шкоди і не грозить ему ніякою небезпечностию, лишив ся на горі і ще пів години давав знати дзвоном о своїй присутности. Однако вкінци дим і горячо змусили его опустити свое місце. Сходами вже не можна було зійти, бо в коридорі було повно диму і огнева сторожа приставила до вежи дві найдовші драбини, які мала та пробовала подати ему з долини поміч. Люди зібрані на долині бачили, як вартівник бігав по ґанку та шукав виходу, аж нараз всі зі страху завмерли. Вартівник перелїз через поруче ґанку і вхопив ся за дрот від громозвода. З напруженою увагою і здержуючи віддих слідили люди за рухами відважного чоловіка, котрий певно і зручно спускав ся по дроті, аж вкінци дістав ся до приставленої сторожию огневою драбини і зліз на землю.

Телеґрами.

Атини 22 лютого. Грецкий наслідник престола вислав до баталіона свого полку, котрий заняв на Креті місцевість Вуколіес, ґратуляцийну телеґраму.

Атини 22 лютого. Кн. Николай грецкий прибув до Ляріссн.

Льондон 22 лютого. Туреччина зброїть в полудневій Альбанії магометан, щоби они могли напасти на Грецию. Серед полудново-альбаньскої людности, межи котрою есть богато Греків, настав великий переполох.

простирало, прикрила синим атласовим покривалом, умисне до того зробленим і клала на подушку, аби висох. Песище, привикле до пестощів, позваляло з собою робити, що хотіли. Відтак ішла з ним трохи до огорода, або коли були в місті, виїздили з ним в повозї. В полуднє мав на друге снїданє трохи сїканого мяса, а о четвертій годині курячі легки, або яке инше легко стравне мясо. Кождого дня була инша страва, аби ему не переїла ся. Льокай все на порцеляновім тарельци приносив ему їду і ставляв на столї, инакше пес був би не діткнув страви, а по обіді мусїв ему обтерти губи. Прочі години дня минали ему на біганю, забаві, аж Сара знов укладала его в ліжечко. Коли лучило ся, що Жолї не хотів бавити ся або їсти, догадували ся, що слабий і посилали зараз за лїкарем. Коли були на селї, не було то так легко і тому мали вже з міста готову рецепту. Лїкар був там вправдї і був спосібний та честний чоловік, але пса не хотів нїколи лїчити. Мамзель Сара радила пани із Шпрінґенфельду, аби річно платила лїкареви, так як панї ґрафиня, або щоби держала до пса домашного лїкаря, але в тім не хотїла еї панї послухати: на селї не було иншого лїкаря, а домашного лїкаря держати, було їй все таки за дорого. В столици було инакше, там не були всї лїкарі такі дивні і найшов ся неодин, що написав і песикови за кілька дукатів рецепту на порошок.

Раз занедужала панї із Шпрінґенфельду, а Жолї цїлий той час, як лежала, був сумний і лежав коло еї постели. То зворушило панию. Мамзель Сара оповідала, що ґрафинин Жолї був також такий сумний, коли ґрафиня занедужала, та що ґрафиня тодї була така зворушена, що записала песикови дожизвотної пенсиї пятьсот зр., коли би мав еї пережити. То дуже сподобало ся панї із Шпрінґенфельду і йдучи за гарним прикладом ґрафинї установила й собі пятьсот зр. пенсиї для пса, коли би мав жити довше як она, а пятьсот тому, хто буде его доглядати — і то всьо потвердила своїм підписом і печаткою. Мамзель Сара, як заходила ся перше коло песика, так потім ще більше. Колиж вість о тім дивнім завіщаню рознесла ся в кругах приятелїв панї із Шпрінґенфельду, всї хвалили не лише паньску еї щедрість, але й благородне чувство, яке виявило ся в тім поступку. Прирівнювали еї до одної княгинї, котра дїставши від свого судженого крайного коня, велїла виставити для него окрему пречудну стайню, в котрій були дубові помости, марморний жолоб, політровані драбини і стїни. Мав і свого слугу, а коли їй вже відхотїло ся їздити верхом, не сьмів нїхто більше на него сїсти. Водили его лише на прохід, кормили булками і отрубами і кождий день давали кусник цукру; а щоби мав такі вигоди аж до смерти установила княгиня для него запис на письмі.

Лише пан Скочдополе не похвалював того запису, але тілько в мысли. Він поводив ся з панею більше як оглядно і не поважив ся робити нїяких перепон в еї забагах і примхах з причин, котрих нїхто не знав; тому махнув рукою і на то, гадаючи собі: „заки жінка вмре, хто знає, де пес буде!“ Пан Скочдополе мав також свої слабі сторони, але при тім був сердечний, добрий і не гордив ся своїм шляхотством; старе его імя було ему все таке миліше, а той додаток нїмецкий купив лише тому, щоби мати дома спокій. Его приемностию і розривкою були вже давнїйше лови і замок та добра тїшили его лише для того. Приятелї его були самі мисливі і всї взаїмно відвиджували ся. Не уважали так строго на ту етикету, не були такі вилизані як ті паничі, що вертїли ся коло панї, було в них більше здоровля і тому пан Скочдополе радше в їх товаристві ходив по лїсах, або при чарцї вина розмавляв, як в пахучім сальонї своєї панї, де нїколи не було ему свобідно. Однако служба і двірскі урядники волїли пана як панию. Але мамзель Сару нїхто не любив, хоч коло неї і коло песика заходили ся та підхлїбляли їй ті, котрі хотїли що від пана дїстати; кождий бояв ся криво на них подивити ся. Одинокі, котрі їх не боялись ся і з малого песика нїчого собі не робили, були сїльскі бриськи, вівчарскі і різницкі сторожі та прочі прості пси. Коли мамзель Сара перший раз приїхала до замку і вийшла з песиком на прохід, збіглися ся довкола него, гарчали, шкірили до него зуби, обертали ся до него задом і так неприлично поводили ся, що мамзель Сара, не могучи того знести взяла его на руки і занесла до замку. Жалувала ся перед панею на ту погану песячу голоту і замітила, що було би найлїпше, коли-б нїхто не сьмів увійти до огорода. Той розказ виписаний на табличках розвішено гнеть довкола города, а крім того водили Жолїнка заєдно на довгім срібнім ланцюку.

Мамзель Сара рада-б була ще більше панувати в замку і в цїлім господарстві, але то їй ще вповнї не удавало ся, бо і пан мав там свое слово, а на еї нещастє пан не конче еї любив. Кухаря не любила, бо не хотїв їй корити ся і не посилав їй ласощів, як захотїла; але его любив пан, а й панї, бо его спосібність в кухарскім дїлї була така звістна, що богато панів о него убивалось, тому то й еї ворожда не шкодила ему. Панни Клярки також не могла стерпїти, але Клярка була дочкою старої ключниці, котра вже у паниної матери служила, а повдовівши була вже довгі лїта у панї господинею, ще тодї як не вели такого паньского дому. Клярка була хорошою дївчиною, знала всякі жіночі роботи, була тиха і добра. Мати повдовіла, як Клярка була ще дитиною; она дала еї до сестри на виховане до малого місточка, а сама пішла до панї Скочдополевої до служби. Клярка була у тїтки, доки не виросла, а мати лише на неї працювала і для неї щадила. Коли-ж з панї Скочдополевої зробила ся дїдичка і шляхтянка, а з Марини ключниця в замку, взяла Клярку до себе. Але панї сподобала ся дївчина, а що потребувала служницї до покоїв, сказала матери і представляла їй, що то буде Клярчине щастє, що она при Сарі вправить ся і виучить ся, що побачить сьвіта, а коли би не трафилось їй нїчого, то може пізнїйше одержати місце Сари. Матери то не конче було влад, але що мала панї сказати!

Переписка зі всіми і для всіх.

Оповістки.

— Печі кафлеві і кафлї на печі виробляє і продає Володимир Стадниченко в Коломиї ул. Колїйна. Також хто би хотів заложити собі робітню кафлїв і навчити ся тії виробляти, навчити ся складати потрібні полива на кафлї і инші вироби гончарскі, набути потрібні моделї і форми до виробу кафель або купити по приступній цїнї, нехай удасть ся під повисшою адресою. Також хто хоче заложити у себе цегольню, гончарню або вироби дахівок і кафель, а хотів би знати, чи має до того відповідний материял (глину) і потребує поради та інформациї, хто хоче знати, кілько буде коштувати введене в рух котрої із тих галузий промислу глиняного, тому уділяє на жадане раду і поміч підписаний: *Володимир Стадниченко*, в Коломиї, ул. Колїйна.

Мілїон у Львові: Дати пояснене о льосах і всїляких цїнних паперах, їх катеґориях, уфондованю, о причинах спаданя і підношеня ся курсу, о біржи, грі на ній і біржевих спекуляциях — річ для нас просто не можлива; то значило би писати хиба кількатомову книгу. Коли хочете о тім всім призбирати собі якого знаня, то нема иншої ради, як лиш взяти ся самому до науки. В ґазеті відповідати на такі питаня короткими відповідями ще тим труднїйше, що треба би ще тикати множество всїляких инших вступних відомостий, заким би можна приступити до самої річи, бо у нас, бачите, мало що не всї ще „крейцар". Можемо Вам відповісти длятого лиш на трете питане: Купіть собі Білїньского — розуміє ся, не мінїстра фінансів, але его економію полїтичну; цїну скаже Вам кожда книгарня. Коли Ви „мілїон", то купіть собі Ротшільда: Maier-Rothschild, Handbuch der gesamten Handelswissenschaft (малий Ротшільд коштує 6 марок = 3 зр. 60 кр.; цїни великого не знаємо — подасть кожда книгарня). Там знайдете відповідь не лиш на деякі з повисших питань, але ще й богато иншого. Також Maier-Rothschild-Bibliothek том 3, 4 і 5. Наконець дуже доброю єсть книжка: Handbuch des Bank- und Börsenwesens, für Bankbeamte, Kaufleute, Kapitalisten, sowie für den Selbstunterricht von Jacob Kautsch, 4 зр. 80 кр. Дальше потрібну лїтературу легко собі самі вже знайдете. — **М. Пас. в Косові:** Найбільше уживаний і до недавна, о скілько знаємо, одинокий підручник для самоуки француского язика в польскій мові був H. G. Ollendorff. Метода его для чоловіка з висшим образованем дуже нудна. До учебника доданий ще й „ключ" — друга книжочка з виробленими вже задачами, так, що той хто учить ся, може після ключа сам себе сконтролювати і поправити. Тепер виходить у Варшаві Samouczek polsko-francuski Platona von Reussnera. Книжки сеї зовсїм не знаємо. Цїну одної і другої подасть Вам перша лїпша книгарня у Львові, н. пр. Ґубриновича і Шмідта. — Знаменитим підручником для самоуки француского язика єсть нїмецкий у формі листів: Toussaint-Langenscheidt; з него можна основно научити ся самому француской мови; треба лиш то знати, що уживанї там знаки означають такі самі звуки у францускій мові, до яких служать в польскій мові ą і ę. Але то книжка дорога; оба курси коштують 16 зр. 20 кр. — **Мащак Йосиф в Новос.:** Хто хоче виробляти цеглу, мусить мати на то концесию. Подавати треба до староства, на поданю стемпель на 50 кр. — Як робити цеглу і дахівки, як випалювати, якої уживати поливи і як та з чого еї робити — се, як легко зрозумієте, річ для нас не можлива, бо треба би хиба писати цїлу книгу о фабрикациї цегли і дахівок. Длятого звертаємо Вашу увагу на повисшу оповістку п. Стадниченка в Коломиї; удайте ся до него, а дістанете потрібних інформаций від чоловіка практичного. Що до висоти маючого оплачувати ся податку — то сего годї наперед сказати. Скоро лиш дістанете концесию і може ледви ще зачнете виробляти, як вже власти податкові вимірять Вам его — як? — то з Вами будуть о тім говорити. — **И. А. Стріл.:** Віднесїть ся до дирекциї взаїмного кредиту при „Днїстрі" у Львові, ринок ч. 10 і запитайте, під якими условями дали би Вам позичку на Вашу полїсу; або напишіть нам, від коли асекуруєте ся, яку премію платите, чи полїса вже не обтяжена і яку суму хочете позичити, а ми розвідаємо і дамо Вам знати. — **Владикатенор в Д.:** 1) Приказки Номиса коштували свого часу, як нас поінформовано в Ставроп. книгарни, 2 рублї. Цїна поставлена Вами єсть занадто висока. Коли хочете, то і ми купимо і дамо 2 зр. 50 кр., але під условєм, що примірник буде зовсїм добрий і повний. За пересилку заплатимо. — 2) Що-до короткозористи, то треба би Вам передовсїм зарадити ся якогось лїкаря, бо треба знати не лиш степень але й причину короткозорости. Може показати ся потреба уживаня очиць (окулярів). З вашого письма здаєст виходити, що Ви маєте лиш ослаблені очи. В такім случаю треба Вам, о скілько то можна, уникати такої роботи, при котрій треба довго дивити ся на малі предмети н. пр. писанє, читанє. Дальше треба дуже зважати на осьвітлене і уникати о скілько можна яскравого осьвітленя, не дивити ся довго н. пр. на ясно осьвітлене сонцем місце, в зимі на поля, вкстелені снїгом; в таких случаях, н. пр. в часї їзди снїгами, або підчас роботи на сонци треба брати темні очицї, скла, котрі анї не зближають анї не віддаляють предмети, просто лиш заслонюють очи, притемнють сьвітло. Не робити нїчого, не читати анї не писати в сумерку. При писаню при сьвітлї лямпа чи сьвічка повинна стояти з переду з лївого боку досить далеко від очий, щоби не лиш сьвітло не разило, але щоби й очи не загрівали ся. Так само не треба робити близко теплої печи і не дивити ся на грань. Також не треба спати очима просто вікна, щоби, коли чоловік обудить ся, ясне сьвітло не било від разу в очи. Лежачи не треба читати. Не уживати лямп з матовими скланними баньками, а лїпше з молочно-білими умбрами, або з умбрами з синього або зеленого паперу. З теплої комнати не треба виходити на студений і вохкий воздух не закривши очий бодай на хвильку, заким не правикнуть до зміни. Не треба курити і не сидїти і не працювати в димі з тютюну і в поросї. Дим, нечистий воздух, студїнь і вохкість та продув викликують легко катер очий і запаленя. То суть більше менше ті правила, котрих треба держати ся коли хтось хоче мати здорові очи, або коли хоче, щоби они єму ще більше не ослабли. — **Онисим в Х.:** 1) Хто хоче вступити до державної служби яко урядник в Боснї або Герцеґовинї мусить подати просьбу о приняте до служби An die hohe Landesregierung in Serajevo. Правительство краєве відносить ся відтак до мінїстерства справ внутрішних, а то, засягнувши від полїтичної власти інформациї що-до кваліфікациї просячого, уділяє єму позволеня і придїляє его до служби. Урядники в службі мусять вносити подане через намістництво. — 2) Адреса: Др. Михайло Бобків, Oberlandesgericht, Serajevo. **Учитель 23:** Спис обох тягнень Ваших льосів не наспів ще до Львова, отже годї ще знати. Аж около першого або по першім наспіють списи, а тодї дамо Вам знати. **Поправка:** В послїдній переписцї під знаком **Катерина В. в Б** стала ся дуже разяча і зміняюча значінє інформациї похибка, котру тут поправляємо; там сказано під 1) що товариство асекурацийне „вимагає" тогди не сповна третину вплаченої премії, а повинно так бути: товариство виплачує тогди несповна третину і т. д.

„Не зроблю того" — гадала собі — „то й я страчу службу, а відтак тих кілька раньских, що заощадила для дївчини, щоби щось мала і не мусїла служити, мусїла-б я сама на себе видати. Нехай іде; Господь Бог буде всюди з нею, як не забуде на него". І так позволила а Клярка стала на службу у панї. Але Сара не могла еї стерпіти і де могла, там їй пришпилила латку, а Клярка, коли була в столици, пролила богато сльоз задля неї; але коли приїхали до замку, де була під охороною матери, то не конче еї бояла ся, хоч мати не знала о злобі Сари. Клярка не жалувала ся. Панї не була на Клярку зла, як взагалї нї на кого; але що она зробила, то не видавалось їй так красним, як коли то зробила Сара, хоч дївчина вже давно вивчила ся всї способи і штучки при одїваню і нераз гадала собі, що она зуміла би ще лїпше прибрати паню як Сара. Але що найбільше гнївало Сару у Клярки, то була еї молодість і красота, чим Сара не могла похвалити ся, а що була і зла та ще горда, не любив еї нїхто, хиба що деякі підхлїбляли їй, коли їм треба було еї доброго слова у панї. Клярку любив кождий, найбільше управителїв писар; Клярка також сприяла єму, а еї мати хвалила его, що порядний чоловік; але мамзель Сара тому й ненавидїла его, хотїла аби перед нею гнув ся. Також дуже було їй немило, що говорив їй „панно" а не мамзель. „А що-ж той простак писар не знає, як менї казати? Гадає, що має перед собою просту сільску дївку, що кличе мене панно?" відозвала ся раз умисне до Клярки, аби еї обидити.

— Ми прості сїльскі дївчата — відповіла їй Клярка дуже лагідно — не позваляємо собі инакше казати, то для нас найбільше поважане; але коли вам то не подобає ся, скажіть єму, аби вас так не кликав. Атже мамзель то хибно висловлене француске слово „мадмоазель", а то також значить панна.

— Адїть — ви мене будете учити, що то значить! Я вже давно забула то, чого ви мусите ще учитись — гнївно відповіла мамзель.— Подібні суперечки були часто між ними, але Клярка все в час перестала і тим замкнула уста і своїй противничци.

Коли панї приїхала до замку, ждали еї урядники і повитали еї: она то любила. Пан касиєр помагав їй вилїзти з повоза, пан управитель вхопив еї шаль, котрий лишив ся в повозї, а писар, хочби найрадше був поміг Клярцї, послухав знаку управителя і прискочивши до повоза, хотїв взяти на руки песика. Сара гадаючи, що сягає по неї, нахилила ся до него; але коли замітила, що сягає за песика, злістно кинула ся і витягнула сама руки до пса. Але пес вихопив ся обоїм з рук і скочив з повоза. Писар скоро зігнув ся за ним, однако пес утїк під повіз. Тут Сара зверещала, немов би вже було по нїй. Зробив ся крик нї за що нї про що, бо псови нїчого не стало ся. „Але як би були конї рушили, яке би то було нещасте" — повтаряла Сара безнастанно, притискаючи Жолїнка до грудий, та при тім все поглядаючи своїм злобним оком на писаря.

Бідний писар робив собі надїю, що стане економом і мав до того право, гадав при тім на хорошу господиню — а тут єму пан управитель, коли вже було по привитаню, повідає:

— Ну, то ви справили ся, хиба чудом станете економом. Треба задобрити песика, бо инакше буде по всїм!

— Маю я моє щасте завдячувати псови, то радше пошукаю его де инде. Але я гадаю, що пан поступить після справедливости і заслуг — сказав писар зажурений.

— Що то поможе — панї володіє паном а панею знов володіє мамзель і пес. Иншої ради не можу вам дати, лише ту, щоби ви прихилили на свою сторону мамзель і так повернули свою справу на добре.

— Нїколи того не зроблю; нї перед тою гадиною не буду гнути ся нї псови лапу лизати — відповів гордо писар.

— Мій дорогий Каливо, нераз треба і чортови засьвітити огарок — засьміяв ся управитель, що любив писаря і сприяв єму.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам Кроховецкий

З друкарнї Б. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.